

ВИДАТКИ БЮДЖЕТІВ НА ФІНАНСУВАННЯ СОЦІАЛЬНО-КУЛЬТУРНИХ ЗАХОДІВ

*студент Самойлікова А.В.
(науковий керівник доц. Захаркін О.О.)*

У сучасних умовах глобалізації культура та мистецтво виходять за національні межі, становляться предметом купівлі-продажу на світовому ринку. Масштаби культурної сфери просто вражають.

Нематеріальне виробництво в економіці зараз зростає швидше, ніж матеріальне. В розвинутих країнах майже повністю вирішена проблема дефіциту товарів промислового та споживчого призначення, широко розвивається сфера послуг. Тому кожна країна намагається виробляти такий продукт, який задовольняв би не тільки певну матеріальну потребу, а й містив у собі культурну компоненту, наприклад, доносив до людини інформацію про етнічні традиції та звичаї, національні особливості, історичне минуле; впливав на психологічно-емоційний стан, самоствердження та самовдосконалення, був джерелом позитивних почуттів і вчинків та необхідним у «дозвільний» час тощо.

Тобто сьогодні з постійним розвитком економіки та промисловості посилюється тенденція до задоволення духовних потреб, прагнення до новизни, оригінальності та розмаїтості. Але, на жаль, сьогодні, витрачаючи великі кошти на ліки від глобальних хвороб, якими вражена українська економіка, держава забуває про те, що, національна культура і є саме тим своєрідним імунітетом, який зможе захистити економіку від негативних впливів глобалізації.

Слід зазначити, що зараз недостатньо використовується культурно-соціальний потенціал, і взагалі даний сектор суспільного життя потребує реформування, вдосконалення, адже має багато проблем через неналежну увагу протягом тривалого історичного періоду. У таких умовах актуальним становиться питання фінансування соціально-культурної сфери, основним джерелом якого є видатки державного бюджету. До соціально-культурних видатків держави належать видатки на: соціальний захист населення і соціальне забезпечення, освіту, науку, культуру і засоби масової інформації, охорону здоров'я, фізичну культуру та спорт; заходи у

сфері молодіжної політики.

Бюджетне фінансування соціально-культурних заходів відбувається за допомогою кошторисно-бюджетного фінансування. Передбачені у видатковій частині асигнування повинні забезпечувати повне фінансування витрат установи. Також можливий комерційний розрахунок у культурній сфері, який передбачає повне або часткове покриття витрат за рахунок надання платних послуг. Особливості фінансування соціально-культурних установ полягають в тому, що повинна бути приведена у відповідність кількість працівників, яка затверджена штатним розписом, відповідний фонд заробітної плати; видатки установи за рахунок бюджетних коштів передбачається відповідно до нормативно-правових актів, що визначають формування обсягів витрат за їх категоріями, кожна з яких обов'язково обґрунтовується відповідними розрахунками.

З другої половини ХХ ст. соціальні видатки почали розглядатися не як непродуктивні витрати, а як інвестиції в сьогодишню та майбутню стабільність. Посилюється соціальна спрямованість бюджету, робиться акцент на соціальний захист населення: збільшення пенсій, заробітної плати (в т.ч. і у сфері культури та мистецтва, освіти), допомоги тощо (23,23% видатків бюджету м. Суми в 2007 р.). Але необхідно встановити відповідність між прожитковим мінімумом та соціальними виплатами.

Законодавством встановлена частка на культуру та мистецтво 8% від національного доходу, а в дійсності виконується близько 4,6%. Крім того, про видатки на фінансування соціально-культурних заходів можна говорити, виходячи з бюджету м. Суми на 2007 рік:

- соціальний захист та соціальне забезпечення - 84465729 грн.
- культура і мистецтво - 8489200 грн.
- засоби масової інформації-391451 грн.

Усього видатків - 363618386 грн. Отже, видатки на культуру та мистецтво становили 2,33% видатків місцевого бюджету, що явно не достатньо.

При формуванні Державного бюджету на наступні роки збереження національної культурної спадщини повинно стати одним із пріоритетів політики у сфері державних фінансів, з таким підходом повинні формуватись і місцеві бюджети. Важливим напрямком діяльності уряду є дотримання чинного законодавства та виконання прийнятих програм фінансування соціально-культурних заходів.